

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, organizační a obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročníku	9,5 hodin týdně
2 - 3. ročníku	9 hodin týdně
4. ročníku a 5. ročníku	7 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací (např. slovníky, encyklopedie, katalogy) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy **průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova**.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel rozvíjí u žáků uvedené kompetence následujícím způsobem:

Kompetence k učení

Při výuce vede žáky k(e):

- stálému opakování čtení
- získávání dalších informací a jejich využití při práci
- plnění dílčích vzdělávacích cílů v pravopisu, které stanovuje učitel
- aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

Při výuce vede žáky k(e):

- objevování různých variant řešení problémů, dokončením úkolů a zdůvodněním svých závěrů
- vzájemné radě a pomoci
- samostatným řešením problémů
- vnímáním vlastního pokroku, což umožňuje způsob hodnocení práce žáků

Kompetence komunikativní

Při výuce vede žáky k(e):

- používáním výstižného, souvislého a kultivovaného písemného i ústního projevu
- prezentováním své myšlenky a názoru

Kompetence sociální a personální

Při výuce vede žáky k(e):

- organizací práce ve skupinách a k spolupracování při řešení problémů
- prezentací svých myšlenek a názorů a vzájemného respektu
- diskusí ve skupině i komunikací mezi žáky v celé třídě
- respektováním pokynů pedagogů

Kompetence občanské

Při výuce vede žáky k(e):

- využíváním literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- zvládnutím komunikace i ve vyhraněných situacích
- chápáním jejich práv a povinností
- pochopením jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

Při výuce vede žáky k(e):

- organizováním a plánováním učení
- dodržováním dohodnuté kvality, postupů, termínů

Učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. období

1. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - rozlišuje (sluchem) shodné hlásky (písmena) ve slovech, poznává je, na počátku i na konci a uvnitř slov - poznává písmena abecedy (velká, malá, tiskací, psací) ve vztahu k hláskám, které označují - čte slova jako celky - chápe význam přečtených slov - čte správně a s porozuměním jednoduché věty krátkých a přiměřených textů 	Čtení <ul style="list-style-type: none"> - písmeno, hláska - písmeno velké, malé - čtení s porozuměním - plynulé čtení - čtení hlasité, tiché 	VDO <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, sebekritice a odpovědnosti Výtvarná výchova <ul style="list-style-type: none"> - doplnění textu obrázkem EV <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí - výchova k péči o životní prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> - pečlivě a správně artikuluje - vyjadřuje v krátkých mluvených projevech své zkušenosti - odpovídá na otázky - formuluje prosbu, poděkování, - respektuje pravidla rozhovoru - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, poděkování - mimojazykové prostředky (mimika, gesta) - rozhovor 		
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky - poznává a správně píše tvary malých i velkých písmen psací abecedy a jejich spoje při psaní slabik a slov - píše podle diktátu písmena, slabiky, krátká známá slova - kontroluje vlastní písemný projev 	Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - psaní prvků písmen a číslic - psaní – písmeno, slabika, slovo - diktát písmen, slabik, slov, 		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - členění slova na hlásky - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova 	Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - sluchové rozlišení hlásek - výslovnost samohlásek, souhlásek, souhláskových skupin 		
<ul style="list-style-type: none"> - správně používá pojmů (věta, slovo, slabika, písmeno, hláska) - uvědomuje si význam slov 	Slovní zásoba a tvoření slov <ul style="list-style-type: none"> - slova a pojmy (věta, slovo, slabika, písmeno, hláska) - význam slov 	EGS <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - rozvoj jazykových dovedností - poznávání evropských kultur 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá, chápe a jednoduše hodnotí přiměřený literární text 	Poslech předčítaných a vyprávěných příběhů Zážitkové čtení a naslouchání	Výtvarná výchova <ul style="list-style-type: none"> - doplnění textu obrázkem Hudební výchova	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - spojuje obsah čteného (vyprávěného) textu s ilustrací - vypráví krátké pohádky a povídky ze života dětí - přednáší říkadla i krátké básně 	Tvořivé činnosti s literárním textem <ul style="list-style-type: none"> - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného či slyšeného příběhu, dramatizace - ilustrace k textu Základní literární pojmy <ul style="list-style-type: none"> - pohádka, básně, 	- text písničky	
--	--	-----------------	--

2. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - užívá správný slovní přízvuk - chápe vztah slabiky a hlásky (písmene) - spojuje (syntéza) a dělí (analýza) slabiky; slova - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - čte s porozuměním nahlas i potichu texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu - seřadí ilustrace a věty podle dějové posloupnosti 	Čtení <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení jednoduchých textů - slovní přízvuk - čtení hlasité, tiché 	EGS <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě) 	
<ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovuje a dýchá - dokáže pozorně naslouchat ostatním a reaguje na podněty - respektuje pravidla rozhovoru - učí se nonverbálnímu vyjadřování 	Mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění, rozhovor, popis - základy techniky mluveného projevu Naslouchání <ul style="list-style-type: none"> - praktické a věcné naslouchání 	OSV <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj – komunikace 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty - píše velkým počátečním písmenem vlastní jména osob a první slovo ve větě - používá znaménka ve slovech i větách - opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě - snaží se o úhlednost písma - píše věcně a formálně jednoduchá sdělení 	Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky - tvary písmen abecedy, číslic - technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev, úprava textu) - velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a prvního slova věty 		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje samohlásky krátké, dlouhé a dvojhásky - uvědomuje si rozdíl mezi zvukovou podobou jazyka a psanou podobou jazyka - pronáší věty se správnou intonací 	Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení hlásek - slabikotvorné „l“ a „r“ - zvuková a grafická stránka slova 	EGS <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě) 	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

- analyzuje větu na slova - uspořádává jednotlivá slova do věty - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - volí vhodné jazykové prostředky	Slovní zásoba a tvoření slov - vztah věta – slovo - význam slov	OSV -sociální rozvoj – komunikace	
- zná názvy slovních druhů - rozlišuje obecná a vlastní jména - zná pravopis vlastních jmen osob, zvířat	Tvarosloví - názvy slovních druhů Vlastní jména osob a zvířat		
- poznává větu jednoduchou v písemném i ústním projevu	Skladba - věta jednoduchá a souvětí - spojky a jejich funkce		
- rozlišuje hlásky, správně píše a zdůvodňuje psaní i–y, í–ý po měkkých a tvrdých souhláskách - zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov - rozděljuje slova podle slabik - píše a vyslovuje slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a práci v textu - rozlišuje druhy vět v ústním projevu podle melodie hlasu - píše věty s náležitými znaménky	Pravopis - psaní i–y, í–ý po měkkých a tvrdých souhláskách - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov - význam slabiky pro dělení slov - písmeno „ě“ ve slovech - druhy vět - abeceda		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
- spojuje obsah textu s ilustrací - pracuje tvořivě s literárním textem - recituje básně - vyjadřuje své dojmy z četby - poznává základní literární pojmy	Poslech čtených textů, poezie a prózy - text a ilustrace - individuální četba Tvořivé činnosti s literárním textem - vyprávění, dramatizace pohádek, povídek Zážitkové čtení a naslouchání Základní literární pojmy báseň, verš, rým, pohádka	MKV - lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy) Výtvarná výchova a Pracovní výchova - výtvarné zpracování textu	

3. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
- čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu - reprodukuje jednoduchý text - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení - plynulé čtení přiměřených textů - slovní přízvuk - čtení hlasité, tiché	MDV - kritické čtení OSV - vede k porozumění sobě - i druhým	
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - základní komunikační pravidla - mimojazykové prostředky řeči - dějová osnova	- MKV - vztahy mezi lidmi, mezi kulturami	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

<ul style="list-style-type: none"> - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 			
<ul style="list-style-type: none"> - opakuje si a procvičuje tvary písmen psacích i tiskacích (velkých), píše správné tvary číslic - dbá na úpravu písemných sdělení - kontroluje vlastní písemný projev - napíše správně jednoduchá sdělení - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	Písemný projev <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní) - technika psaní (čitelný, přehledný písemný projev) 	Výtvarná výchova – výtvarné <ul style="list-style-type: none"> - ztvárnění 	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	Slovní zásoba a tvoření slov <ul style="list-style-type: none"> - slova opačného významu, souřadná, nadřazená a podřazená, příbuzná 		
<ul style="list-style-type: none"> - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - pozná podstatné jméno - píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - pozná sloveso 	Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - vlastní jména - význam slov 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova - zdůvodní si jejich pravopis při písemném projevu - vyjmenuje a rozpozná obojetné souhlásky - naučí se nazpaměť vyjmenovaná slova - zdůvodní si pravopis vyjmenovaných slov při písemném projevu - odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev - naučí se nazpaměť abecedu - seřadí slova podle abecedy 	Pravopis <ul style="list-style-type: none"> - párové souhlásky - vyjmenovaná slova - abeceda 	Výtvarná výchova – výtvarné ztvárnění Přírodověda – jmenný rejstřík Matematika – přirozená čísla	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - z vět jednoduchých tvoří souvětí s pomocí vhodných spojek a jiných spojovacích výrazů 	Skladba <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá a souvětí 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s literárním textem - základní literární pojmy 	OSV Osobnostní rozvoj: <ul style="list-style-type: none"> - kreativita 	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

2. období

4.ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodnému pro daný věk, podstatné informace zaznamenává -posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Čtení -praktické čtení- plynulé, pozorné, znalost orientačních prvků v textu -věcné čtení - čtení jako zdroj informací Naslouchání -praktické naslouchání -věcné naslouchání- pozorné, aktivní, zaznamenat slyšené, reagovat otázkami	OSV - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta -vede správně dialog, -rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Mluvený projev -komunikační žánry -dialog	MKV - kulturní diference, lidské vztahy - vlastní kulturní zakotvení Vlastivěda -pošta	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Písemný projev -žánry písemného projevu -technika psaní		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová -rozlišuje spisovné a nespisovné tvary -rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku -odlišuje předpony a předložky, správně je píše	Nauka o slově -význam slova -slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma -slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená -stavba slova -předpony a předložky		
-určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu -u podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie -rozlišuje spisovné a nespisovné tvary podstatných jmen -odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen -u sloves určitých samostatně určuje mluvnické kategorie v oznamovacím způsobu -pozná zvrtná slovesa, neurčitek -časuje slovesa -v textu vyhledá slovesné tvary	Tvarosloví - slovní druhy - tvary slov -podstatná jména -seznámení se vzory -skloňování podle vzorů -slovesa -složené tvary	Vlastivěda – práce s mapou	
- vyhledá základní skladební dvojice -odlišuje větu jednoduchou a souvětí -naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce -samostatně vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce -užívá vhodné spojovací výrazy, -seznamuje se s nejčastějšími spojkami	Skladba - věta jednoduchá - souvětí - základní skladební dvojice -větné vzorce -spojovací výrazy		
-píše správně i-y ve slovech po obojetných souhláskách -správně píše bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně -píše správně velká písmena ve	Pravopis -vyjmenovaná slova -skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně -koncovky podstatných jmen -shoda přísudku s holým podmětem	Přírodověda – jmenný rejstřík	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

vlastních jménech a v místních pojmenováních	-vlastní jména		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	-poslech literárních textů -zážitkové čtení a naslouchání -tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných textů, dramatizace -literární druhy a žánry	Výtvarná výchova – výtvarné - ztvárnění pověstí Vlastivěda – historická období	

5. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čtení -praktické čtení Naslouchání -praktické naslouchání		
- rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě -volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Mluvený projev -komunikační žánry -mimojazykové prostředky řeči	OSV - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry -sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	Písemný projev -žánry písemného projevu -popis, vypravování		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Slovní zásoba tvoření slov -stavba slova, odvozování předponami a příponami -kořen společný pro všechna příbuzná slova -sohláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene		
-určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Tvarosloví - slovní druhy -podstatná jména	Vlastivěda – práce s mapou Matematika - zápis číslovek číslicí	
-vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ -odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou V souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů podle potřeby projevu je obměňuje	Skladba - základní skladební dvojice - podmět - přísudek - spojovací výrazy		
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Pravopis - vyjmenovaná slova - koncovky podstatných jmen - koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých -slovesa-shoda přísudku s podmětem		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je -volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma -rozlišuje různé typy uměleckých a	-poslech literárních textů -tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod	Vlastivěda – historická období Výtvarná výchova – výtvarné ztvárnění	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk a literatura - 1. stupeň

neuměleckých textů -při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	-základní literární pojmy		
--	------------------------------	--	--